

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi pol in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne verstice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat 14 kr., trikrat 18 kr.

Štev. 15. V Mariboru 5. avgusta 1877. Letnik V.

Kratek pregled štajerske zgodovine.¹⁾

(Za učence ljudskih šol.)

Najstarejši stanovalci po Štajerskem in po sosednih planinskih deželah so bili razni narodi keltiškega rodu, zlasti Tavriščani ali Noričani. Na stare Tavriščane nas še dandanes spominjajo visoke gore na zgornjem Štajerskem, imenovane „Tavre“. Kelti so bili močan in vojskovalen narod. Bivali so po svojih dvorih in stanovali skupaj v manjših in večjih krajih ter zidali menda tudi že mala mesta.

Naš Ptuj in Celje so bili že stari Kelti ustanovili. Nekaj časa (15. l.) pred Kristusom so si pa mogočni Rimljani, ki so stanovali na Laškem, podvergli našo deželo, katere zabodnji kraj je spadal takrat k provinciji ali krajini Norik, vzhodnji pa k Panoniji. Naša dežela takrat še ni imela posebnega imena. Rimljani so tukaj pridno ceste delali, ustanovili stanovališča in celó mesta, po katerih so se naseljevali. Celje in Ptuj postaneta rimljanski mesti, na kar nas spominjajo razni spominki iz rimljanskih časov, ki so se po vsem Štajerskem dobivali in se še dobivajo. — Rimska država je segala do Donave. Severno od te reke zbirali so se pa predniki današnjih Nemcev, Germani, ki so bili močno in bojevalno ljudstvo. Cimbrini in Tevtoni, dva germanska naroda, sta bila prederla na Rimljane in je pri starodavnem mestu Noreji, ob sedanji koroški in

¹⁾ Z ozirom na to, kar smo zadnjič o tiskanih letnih šolskih poročilih govorili, mislimo, da bil ta spis kolikor toliko primeren za načelni sestavek v omenjenih poročilih, zlasti po štajerskih šolah. Prihodnjič priobčimo enak spis o „kranjski zgodovini“, ki bi torej prikladen bil za kranjske šole. V teh spisih je samo najvažnejše zabilježeno iz dotične zgodovine, in sicer s tako besedo, da je otroku razumljivo, ako mu je učitelj tvarino vsaj nekoliko razložil. — Toliko, mislimo, naj se na vsakej šoli vzame iz t ga predmeta, vsaj mi mislimo, da to ni preveč, a tudi ne premalo, vsaj na eno- in dvorazrednicah ne. Ured.

štajerski meji, hudo pobili. Da si so bili Rimljani ta nemška rodova pozneje premagali, vendar je nekaj sto let po Kr. rojstvu rimska država opešala in Rimljani se niso mogli ubraniti raznih narodov, ki so derli od severja in vzhoda v njih domovino, v lepo in rodovitno deželo na Laškem. To pomikovanje narodov, v zgodovini preseljevanje narodov imenovano, pričeli so divji Hunci (375), kateri so pred seboj in za seboj gnali še veliko trumo družih narodov, ki so si vsi novih sedežev iskali in nekateri jih tudi našli.

Proti koncu preseljevanja narodov (v drugi polovici 6. stoletja) prikažejo se v naših planinskih deželah Slovenci, ki so prišli ob Donavi, Dravi, Savi in Muri v našo štajersko deželo, spadajočo takrat še pod Korontan (Koroško). Slovenci so bili (in so še) samo eno pleme velikega slovanskega naroda. Stari Slovani so bili močno in čversto ljudstvo, ki je marljivo in mirno polje obdelovalo in živino redilo. Pa tudi vojske se stari Slovan ni ogibal, marveč z orožjem v roki dežele pribojeval.

Slovenci so se bili naselili ne samo po svojih sedanjih sedežih, marveč tudi po vsem Štajerskem in Koroškem. Vodili so jih lastni vojvodi in knezi; toda terpeli so močno pred divjimi Obri ali Avari, ki so jih vedno napadali.

Graber mož pa, Samo (627) po imenu, združil je bil pa vse Slovence in severne Slovane (Čehe in Moravce) in ustanovil veliko slovansko državo, ter premagal Avare. Toda koj po smerti tega zaslužnega moža že razpade ta država in skoro vsi Slovenci so prišli najprevo pod oblast Bavarsko (l. 774), pozneje (788.) so bili podložniki velikega frankovskega kraljestva pod Karolom Velikim in naposled (l. 911) pa nemškega cesarstva. V cerkvenem obziru so spadali Slovenci, ki so bivali severno od Drave, pod salcburško nadškofijstvo, oni južno od Drave bivajoči pa pod oglejskega velikega škofa ali patriarha. Keršanska vera se je v večjih mestih, kakor v Ptuj in Celji kjer ste bili škofiji že za časa Rimljanov razširjevala. Slovenci so se pa Kristusovega nauka poprijeli še le v osmem stoletji pod svojimi knezi: Borut, Gorazd in Hotimir. Največ so sveto vero med štajerskimi Slovenci razširjevali duhovniki iz salcburškega škofijstva; v sosednem veliko-moravskem kraljestvu pa slovanska aposteljua Ciril in Metod. — Na spodnjem Štajerskem so ohranili Slovenci svoj jezik do današnjega dne, na zgornjem Štajerskem pa, kjer so bili redko naseljeni, zginjevali so vsled pomesi s prišlimi Nemci vedno bolj in bolj.

Samo imena krajev, mest in rek nas spominjajo še danes na njihovo bivanje po zgornjem delu naše dežele.

Od kod je dobila naša dežela svoje sedanje ime? Ko se je bil Karol Veliki Štajerskega polastil; razdelil je deželo na grofije. Pervi posestniki tu so bili grofje Otokarji ali tudi

Travngavci imenovani. Sezidali so bili na Gornjem Avstrijskem grad Štajer (Štirijo) in vsled tega so se tudi štajerski grofje zvali. Oni so si bili pridobili najpervo zgornji del naše dežele, takrat „gornja marka“ (krajina) imenovan, in pozneje tudi spodnji del (spodnjo marko), ki je bila last karantanskih mejnih grofov. Od tod pride, da so imenovali potem vso deželo „štajersko marko“ (Steiermark, okoli l. 1129). Ko so grofi Otokarji, zadnji tudi imenovan vojvoda (1180), dospeli do veliki časti in mogočnosti, približeval se je konec njihovega rodu. Vojvoda Štajerski, Otokar VIII, (zadnji), vernil se je bil iz božje poti iz svete dežele. Pa njegovo zdravje je bilo popterto; iz vroče jutrove dežele je prinesel seboj hudo bolezen. Leta 1192. ga res doleti prezgodnja smert in Štajersko deželo izroči, ker ni imel otrok, svojemu stričniku, Avstrijskemu vojvodi, Leopoldu V., kateremu jo je bil prav za prav že 6 let pred svojo smertjo obljubil. Babenbergovci, iz katerih rodu je Leopold V. bil, so potem gospodovali čez Štajersko do l. 1246, v katerem letu so tudi oni pomerli. Za našo deželo so se tergali potem Ogri ali Madžari, ki so bili v 9. stoletju kot divje ljudstvo v Evropo med Slovane priderli, in pa česki kralj Otokar. Toda stalno (in po stari pravici) so si prideržali štajersko deželo potomci grofa Rudolfa Habsburškega, ki je bil l. 1273 za nemškega kralja izvoljen. Doma je bil na nemškem Švajcarskem, potomec stare, sloveče rodovine; njen grad Habsburg (t. j. Habichtsburg, slovenski Jastrebov grad) se kod podertina še dandanes videti more. Rudolfa Habsburškega je vse spoštovalo, vse ga ljubilo, pa tudi bali so se ga vsi razbojniki in rogovileži; kajti bil je pravičen, pa tudi oster mož. Ker mu česki Otokar Štajerske in drugih dežel nemškega cesarstva ni hotel prepustiti, bojeval se je Rudolf z njim. V dveh vojskah je bil Otokar premagan, v prvi je zgubil nemške dežele, a v drugi celó svoje življenje. V teh bitkah so bili Rudolfu zvesti pomagalci zlasti štajerski zlahtniki. — V 14. in 15. stoletju in tudi v 16. stoletju so vladali štajersko deželo vojvodi iz rodu ali hiše Habsburške. Tako je leta 1411 Ernst Železni ustanovil štajersko čerto (Lienie), ki je gospodovala tudi na Koroškem in Kranjskem. Cesar Maksimilian I. je zopet zedinil vse avstrijske države. Po njegovi smerti dobil je sin Ferdinand avstrijske države, (1528 ?) in sledil mu je najmlajši sin Karol (1564) kot ustanovitelj nove štajerske čerte. Razen teh glavnih gospodarjev imeli so pa po Štajerskem mnogi grofi in zlahtniki velika posestva, močne gradove in tudi veliko oblast. Taki mogočni grofi so bili n. pr. „Celjski grofje“. Imeli so veliko graščin po Štajerskem in po drugih deželah. Zadnji celjski grof je bil Ulrik II, ki je bil l. 1456 v Belgradu nmorjen. Celjska grofija prišla je potem Habsburgom v last. Razvalina Celjskega grada se še dan danes nad Celjem vidi.

V raznih vojskah s tujimi in domačimi sovražniki je štajerska dežela veliko terpela. Največ težav so pa prizadevali Štajercem divji Turki, ki so v kacic 100 (od 1400—1500) letih 11krat vpadli v našo deželo, jo ropali in požigali. Pa hrabro so Štajerci združeni s Korošci in Kranjci napade odbijali, kakor n. pr. pri Radgoni 1418. Velika nadloga so bile v 14. stoletju kobilice. Tudi kuga (pomor) je večkrat razsajala, najhujše pa l. 1348.

Ko je bil Martin Luter v začetku 16. stoletja novo vero na Nemškem začel, razprostirala se je tudi po Štajerskem, in poprijeli so se je bili zlasti plemenitniki, pa tudi meščani in kmeti. Ker je bila pa po nadvojvodi Karolu II. ostro prepovedana, odpovedali so se jej skoro vsi odpadniki. Tudi za tem vladarjem je gospodovalo čez avstrijske dežele in čez našo štajersko mnogo modrih vladarjev iz harburške rodovine. Cesar Karol VI. ni imel sinu; zato je pa zapustil prestol premodri svoji hčeri, blagi cesarici Mariji Tereziji (1740—1780). Ona in njen sin cesar Jožef II. sta veliko dobrega svojim podložnikom učinila. Dala sta kmetom večje pravice, zmanjšala jim bremena, ustanovila šole, pospeševalo poljedelstvo in kmetijstvo. Pod cesarjem Francem I, od l. 1792—1835., so bile, in to zlasti protu koncu minulega in v začetku tega stoletja velike vojske z Francozi, ki so bili pod mogočnim cesarjem Napoleonom I. tudi na Štajersko došli. Še le leta 1815. se je bil vernil zopet več let zaželjeni mir. Cesar Franc je (l. 1835.) zapustil cesarstvo svojemu sinu Ferdinandu I., ki je 2. decembra 1848 vlado odstopil svojemu stričniku sedanjemu presvitlemu cesarju Francu Jožefu I., rojenemu 18. avgusta. 1830.

„Učitelj Dobrašin“

Podučna povest Slovincem. Po hervatskem izvirniku od J. Trnskega
posnel Ivan Lapajne.

(Dalje.)

Kerčmar zapravljivec.

Učitelj je drugi dan zopet prišel ob navadni uri, da je učil Jelico. Deklica je zarudečela, toda zavestni Dobrašin jo hitro reši iz zadrege, rekoč: „Ne marajte, Jelica, za žensko klopotanje! To, kar še Vam treba, da se od mene naučite, je več vredno, nego vsa tuja briga za vašo srečo“. Jelici je bilo vse prav, samo da Dobrašin ni bil razžaljen. Jelica je bila božja in njegova, in odkar se je tega zavedela, bila je pozornejša in vse nauke si je bolj zapomnjevala, posebno one, ki so umni gospodinji koristni.

Naučila se je poznavati vse živali, vse rastline, posebno zelišča kuhinjska, strupene in zdravilstvene rastline, vse koristne

rude, soli in dr. Naučila se je nekaj zemljepisja, nekaj iz zgodovine našega naroda. Naposled sta z Dobrašinom čitala vse boljše knjige od „družbe sv. Mohora“, posebno „Nauk o gospodinjstvu“ in „Domači zdravnik“.

In tako se je kmetska hči več dobrega in koristnega naučila, nego marsikatero gosposke hčere, ki se ukvarjajo s tujimi jeziki, od katerih pa nimajo nikakoršne koristi, če bi si jih tudi popolnem naučiti mogle.

Tako je navadil Dobrašin Jelico, da bode znala svojemu možu tudi pridobivati in ne samo trošiti. Kerčmar Jože se pa nikoli nič učil ni. Bog mu je bil sicer brez učenja srečo naklonil, ali on je ni znal uporabiti. Hitro je začel gosposko življenje, varčevati ni znal in ni hotel, in tako si je tudi le prehitro zakopal globoko v dolgove. V svojih zadregah spomnil se je še tega in onega bogataša, pri kojem je vino kupoval, da bi mu pomagali. Toda ni našel pomoči, še celo šalili so se in posmehovali se mu. Neki upnik mu je bil na potu celó kola in konje zarubil, da se je bil brez njih in brez vina domu vernil. —

Pogodil se je bil potem z domačim župnikom za velike novce, da mu bode vso vino iztočil. Toda župnik je koj denar zahteval, kakor hitro je eno vedno potočil. Ali pri tem je imel kerčmar malo dobička, kajti dokaj vina je sam izpil, in ostali dobiček se je pri hiši porabil.

Nekateri upniki so že dali svoje glavnice vpisati na hišo in zemljo kerčmarjevo.

Kerčmar je sicer skrival vso svojo nevoljo, toda Dobrašin je vse izvedel, vse sprevidel in opomnil kerčmarico, da je skrajni čas, vsakega večjega potroška se izogibati, stisniti se, z upniki poravnati se in dolgove po malem plačevati. Kerčmarica je začela žalostno jokati, in Jelica se je ravno tako obupano v kot stiskovalo.

V tej veliki tugi reče kerčmarici: „Prežalostna in nejevoljna sem, da nisem tebe, hčerkica, prej oddala, nego smo to doživeli. Zakaj te nisem dala onemu, čegar ime si v spanji imenovala, in kateri ti je najmileji na svetu?“ Jelica se strese v kotu in zakrije si obraz z belimi rokami. „Kdo je to?“, začuden zapita Dobrašin. „Katero ime je v spanji imenovala?“ „Vi ste to“, odverne od tuge uničena mati, „a jaz neumna vam je nisem hotela ponujati, dokler sem jej še kaj dati mogla; a zdaj ničesar nemamo, zdaj je vam od srainote dati ne morem“. —

Dobrašin je bil jako iznenaden, a vendar se je okrepil, in kakor da ne bi verjel materinim besedam, zakliče: Je-li to res, Jelica, da ste moje ime v spanji klicali, je-li res, da vam nijeden ni ljubši od mene? Jelici je zmanjkalo glasu, da niti besedice ziniti ni mogla. Dobrašin pristopi k jokajoči deklici, jo prime za roki in jo s slovesnim glasom praša: „Jelica, ali je to res,

kar vaša mati veli in kar sem radostno čul, ali ste res pripravni z menoj vse muke prenašati?

„Učitelj je ubog človek, ali si upati ž njim živeti?“

Jelica ga je udanim pogledom pogledala in tiho rekla:

„Božja sem in vaša, ako vam je ljubo, da sem vaša!“

„Ljubo, ljubo!“ zakliče Dobrašin, sname svoj edini perstan, ki ga je dobil še od svoje matere in ga dá deklici, govoreč tako: „V tvoji nevolji ti podajem perstan in te imenujem svojo zaročnico. Jaz edini morem presoditi, koliko neizmerno blago dobivam v tebi, prevredni in prepošteni deklici. Vidim, da sam Bog mi te je namenil, in njemu bodi za to čast in slava.“

A vas, ljuba mamka, lepo prosim, da naju blagoslovite, da mi ne bode mogel svoje zaročnice nobeden prevzeti, ampak da bode vaš blagoslov najn vedno vezal. Mati položi na nju roke in jokajoča reče: „Bog vaju blagoslovi, otroka! Zdaj idem vdana nesreči nasproti.“

„Dobrašin!“ prevzame v nesreči presrečna Jelica, „ni muke na svetu, katere ne bi rada s teboj prenašala; ravnati se hočem vedno po naukih, katerih sem se od tebe naučila.“

„Jelica, idi po očeta“, reče mati. „Zdaj je drugi račun.“ domisli si Dobrašin, „prepustite, draga mati, da jaz govorim“,

„Slobodno“, odgovori mati, ko stopi že v sobo kerčmar in za njim Jelica.

„Kaj me kličete mar k sodbi?“, reče kerčmar, videč objakone obraze svoje žene in hčere, a resnobnega Dobrašina, ki njega tako-le nagovori:

„Oče! Malo pred se je tu nekaj dogodilo, česar se nikoli nadjal nisem. Vedite, jaz sem srečen, presrečen.“

„Tako!“, odgovori kerčmar nekako zaničljivo in zasmehljivo.

„Jelica mi je obljubila, da me hoče vzeti in mati naju je blagoslovila. Po tem takem postanem tudi jaz vaš in pripravljen sem z vami vsako nevoljo prenašati. Z nam dobro, dragi oče, da vaša kupčija slabo gre, znam, da je na vašem posestvu veliko dolga. Toda z božjo pomočjo se dá vse popraviti, samo da se vi oče v to terdno odločite, in se vsakih nepotrebnih stroškov izogibate. Jaz imam kacic 100 gld. gotovine; za te novce čemo vzeti za nizko ceno vina in to boljšega, nego je župnikovo. Tudi se nadjam, da mi bodo dobri prijatelji upali in da dobimo tudi na vero nekaj vina — toda račun je treba voditi in znati za vsak novčič, za kar koli se potroši. Jaz bodem z Jelico račun vodil, bočemo gledati, da dobimo kaj z verta, da nam čebele kaj prinesó, da slive posušimo in prodamo, in da s silno varčnostjo v nekolikih letih dolg poplačamo. Ali pristanite v to, vaši ženi, hčeri in meni na ljubo?“

„Jaz da bi dal siromašnemu učitelju svojo hčer?!“ Tako se začne kerčmar krohotati. „Jaz da jo izročim v tako revščino? Vi da bi meni račun vodili, vi meni obroke odmerjevali? Ali ste ob um prišli? O, gospod, jaz vam Jelice ne dam, o jaz sem jej našel družega ženina, ki ima novce. On mi bode plačal dolgove, jaz mu zato prepisem hišo na njegovo ime in mu dam Jelico za ženo. Zdaj veste, pri čem ste. Jelica se je dosta naučila, in od danes naprej ni vam treba v mojo hišo dohajati; ker se že tako bojim, da ste moji hčeri možgane zmešali. Srečno, gospod!“ „„Gospodar, ne bodite svojeglavni, ne pahajte sebe in svojih v nesrečo““ — odgovori mu Dobrašin mirno. „„Ne dajte se varati po tujcu, on vas žejnega prek vode popelje. Brez vaše žrtve ni pomoči. Zarotim vas, ne razvozlujte najine vezu, ne skrunite materinega blagoslova!““ „„Idite pridigovat komu drugemu““ — jezno zaverne kerčmar Dobrašina. Jaz sem Jelico premožnemu človeku obljubil, a vi se ne brigajte za Jeličino srečo.

„Oče, rešite naš, ne odbijajte ga, jaz sem njegova zaročnica, nobeden me ne more od njega odtergati“, vpije Jelica. „Bog te razsveti, Jože, ne uničuj nas vseh treh!“ glasno tožuje mati.

„Kar sem rekel, sem rekel“, zagermi kerčmar, a tudi Dobrašin se ohrabri in reče s tužno-resnim glasom:

„Jelica, jaz te bodem čakal, a tebi je prosto, na-me se ne ozirati, ako vidiš svojo srečo in rešitev svojega neusmiljenega očeta. Z Bogom!“

Poštenjak je odšel. Izgubljenemu kerčmarju pa ni bilo žal niti za njega, niti za ženo niti za hčer.

Ljubezen do domovine. Slovenščina in nemščina.

Dobrašin ni več zahajal v kerčmarjevo hišo, dajal si je v sosedstvu nekaj malega za obed kuhati. Divjakovec se mu sicer nikoli ni jako dopadal, toda iz gorečnosti do poklica in v poslednjem času iz nagnjenja do svoje učenke in zaročnice se je vendar tudi v Divjakovcu srečnega čutil. Iz Divjakovca ni nikamor nad zahajal. Le sem ter tje je šel v Stari terg, da si je ondi kaj potrebnega nakupil. Teden dni po zadnjem dogodku pri kerčmarjevih se je zopet napotil v Stari terg. Imel je za to važne vzroke. Čul je namreč, da nameravajo šolske gosposke starega učitelja na drugo šolo prestaviti ali v pokoj djati, a v njem se je želja po drugi službi izbudila in rad bi imel ravno v večjem kraju, kakor je n. pr. Stari terg, primerno službo. Zato se je podal, priselši v Stari terg, kar naravnost k ondotnemu g. župniku, ki je bil predsednik ali načelnik domače šolske gosposke (krajnega šolskega svetovalstva). Bil je to zelo dober in omikan gospod; vnet za nas narod in njegov napredek in

posebno pa goreč prijatelj narodnega šolstva. Dobrašina, o katerem je večkrat že najhvalevrednejše reči pripovedati slišal, je silno prijazno sprejel in mu obljubil, da hoče njegovo prošnjo podpirati, ako bode služba izpraznjena. Poslovivši se od prijaznega župnika podá se Dobrašin v gostilnico, ki je bila v tergu na najboljšem glasu. Tu se snide z nekaterimi teržani, i to z najpremožnejšimi in skoro bi rekel z najomikanejšimi tega terga. Bili so med njimi občinski in šolski svetovalci. Govorili so o vojski in o politiki. Dobrašin se ni rad v take razgovore utikal, čeravno je tudi o tem znal govoriti, ker je bil odločnih nazorov. Ko ga pa eden znancev nekako pozove, kakošnih misli je on, ni se moral odtegniti, da ne bi ničesar izpregovoril, zlasti, ker se je eden navzočih zaničljivo o Slovanih in posebno o Slovincih izraževal.

Na to se oglasi Dobrašin ter z mirno besedo tako-le govori:

„Odkar svet obstoji, odkar so se posamezne družine v celote, v narodne skupine združile, vsikdar je bila ljubezen do domovine povod velikemu junaštvu in velikim žertvam. Pri nekdanjih najslavnejših narodih je bilo že v navadi reči, da je slava za domovino umreti. Ali ostanimo pri hiši. Vsaka mati ljubi svoje dete, ako je tudi malovredno. Vsaj pravi naš pregovor: „Če je tudi slabo, moje je“. Sosed pomaga sosedu, kedar je v nesreči; vas pomaga vasi, kedar je v nevarnosti, n. pr. pri požaru. Tako pomaga tudi narod narodu, kedar gre sovražnika odganjati. In to se je pokazalo posebno pri zadnji jugoslovanski vojski. Toliko več morajo biti složni udje jednega naroda med seboj. Velik izgled složnosti so nam Serbi v granici i tako i Hervati mej seboj. Med njimi čuješ vsikdar, kako se zovejo po bratovski. Dobro jutro, brate, zdrav brate, kamo brate, pomagaj brate, sve brate. Pri nas Slovincih ni take bratovske sloge. Pri nas se povsodi in pri vsaki priliki še dela razlika mej posamezni stanovi i razlika po deželah: Kranjec, Štajerec, Goričan, Korošec, ali po mišljenji: Slovenec, nemškutar i. t. d. Nihče ne pomisli, da smo vsi, ki eni in tisti jezik slovenski govorimo: bratje. Vsi želimo, da bi si naš slovenski narod obrabil, okrepečal duševno in telesno; vsi mu v ta namen želimo mnogo in dobrih šol, izobraženih učiteljev in duhovnikov. I vsi domačini moramo v tej reči složno postopati, po bratovski se razgovarjati. Nam Slovincem je treba bolj nego drugim narodom pomisliti lep naroden pregovor: „Kdor ne derži brata za brata, ta bode imel tujca za gospodarja“.

(Dalje prih.)

Resničnost pri poduku.

(Spisal Antonij Leban-Mozirski.)

„Der Mensch soll die Wahrheit nicht allein suchen, sondern sie auch Andern unverstellt mittheilen.“

Dressler.

K resničnosti poduka spadajo tri točke: 1.) resničnost v zadržanju; 2.) brezprogrešna predstava snovi; 3.) resničnost v občutkih.

Če hočemo, da bode poduk resnično omikaven, je treba, da je zadržaj istinit, resničen. — Ako podaja poduk krive čine naši mladini, bode ona tudi na krivih potih; mladina bode imela krive predsodke in poduk nikakor ne bode omikaven. Učitelj naj tedaj pazi, da ne bode s tem deci škodoval, kajti od tega je ves uspeh poduka odvisen. Učitelju nij treba v pedagoškem smislu vsega povedati; a to, kar on pove, mora biti istinito. S tem, da resnico govori, bode mladina imela do njega zaupanje, bode resnico tudi cenila in spoštovala. Učitelj, kateri nij to dosegel, živel je zastonj.

Vendar ne zadostuje še to, da je zadržaj poduka istinit, ampak zahtevati se mora tudi, da je predstava brezprogrešna in prava. Dvomljivosti (Zweideutigkeiten) v izjavi škodujejo; učencec mora pri vsaki besedi vedeti, kaj naj misli. Če bode tedaj poduk v vsem prave istinit, tudi v jeziku in obliki, kar dandanes jako potrebujemo, imamo se od mladine naše nadejati obilnega sadu. Naši učitelji naj dobro tolmačijo Lessingove besede, ki pravi: „Das Streben nach Wahrheit ist mehr werth als die Wahrheit selbst“. Glavna reč je seveda ta, da je učitelj v značaju istinit; da kaže v djanju, kar občuti, kar misli. On naj kaže pravo plat svojega serca, naj ne bode hinavec. Otroci dobro poznajo, če učitelj resnico govori; poznajo ga, kakor „gimpelna“, če je hinavec, ali ne. Nij treba komentara.

Najgotovjše sredstvo, da dosežemo navedene terjatve, je pa, da se vestno pripravljamo za poduk. Če tedaj učitelj vse prej napiše, kar bode predaval, gotovo ne bode grešil, ker vse prej lahko pretuhta, ali je istinito ali ne. Tedaj naj se vsak učitelj pripravlja ne le pred šolo, ampak tudi po šoli, t. j. naj pridno po šoli bilježi, kar je pri poduku opazoval; s tem mu je za bodoče leto dosta pomazano pri sestavi tednika in dnevnega načerta. Tedaj take novice so jako važne. Kakor se umetnik razvija in omikuje, da se svojih misli dobro derži, tako se učitelj omikuje s tem, da si svoja opazovanja bilježi, docendo discimus. Zna se vendar zgoditi, da se tudi učitelj moti; ipak se takoj pozna vestnega in nevestnega učitelja. Nevestni učitelj bode hotel svoje zmote zatajiti, vestni učitelj pa nikakor ne. Če bode mladina take zmote najšla in učitelj videč, da deca prav

ima, bode dejal: „Imate prav, zmotil sem se“. Taka odkrita beseda ne sramoti učitelja, a koristi učenecem, kajti ona budi v mladini resnicoljubnost. Tako je tedaj prav, da učenci sami opazujejo, sami iščejo itd. Učitelj naj mladini pot k temu pokaže; on naj bode veslar, kateri določi čolno pravo pot, da do cilja gotovo pride. Na tak način se ljubav do resnice budi in vodi. Kdor resnico ljubi, tega tudi resnica ljubi.

Nič manj važna je tudi resnica na polju intelektualnosti in občutljivosti. Nij slabšega, nego če učitelj o resnici govori in se pa zraven laže, o ponižnosti pridiguje, pa je prevzeten. Prav je odgovoril Pythagoras, nekđaj na vprašanje: Kaj dela človeka Bogu jednacega? „Resnica“. Tedaj resnica naj velja. Kjer te nij, nij mogoče o odgoji govoriti. Kar je naravno, je tudi resnično. „Die Natur ist redlich“, dejal je Schiller.

Kocenov zemljepis za narodne šole.

Poslovenil Ivan Lapajne.

II. Oddelek.

Zemlja kot bivališče človekovo.

(Dalje.)

Nemško cesarstvo.

9812 kvadr. milj (5403 miriam.) in 41,200.000 lj.

37. Tla.

Na južni meji Nemčije se vzdigujejo še Alpe in sicer al-gavske, bavorske in salzburške Alpe. Na severji do severo-nemške nižine se vzdiguje nemško sredogorje, ki je deloma valovito, deloma po prevlečeno z goratimi grebeni. Tu sem spadajo: 1. Česko gorovje in sicer: česki in bavorski les, Smrečje gore, Krušne gore, Dečinske gore, Lužiško gorovje, Kerконоši in Kladske gore. 2. Švabsko-bavorsko gorovje: Rauhe Alp, Frankovsko višavje, Steigerwald, Frankovska Jura od Nördlingen do Smrečjih gor. 3. Gornje rensko gorovje: Černi les, Odenwald, Špesart, na levem renskem bregu: Vogesi in Hard. 4. Doljno-rensko gorovje: Hundsrück, Taurus, Eifel in visoka Venn, Westerwald, Sedmogore in Sauerland. 5. Hesko gorovje: Rhönske gore, Ptičji verh, Jastrebov les. 6. Durinski les: Frauski in Durinski les. 7. Harz, Weserske gore in Teutoburgerski les.

Iz severo-nemške nižine se vzdigujejo dolge planjave:

Lüneburgska goljava, uralsko-baltiška planjava, meklenburška, pomerska in izhodno-pruska ravnina.

Reke: D onava s stranskimi rekami Mila, Naba in Rezna na levem; Illera, Lech, Izara in Ina na desnem bregu.

Rena z pritoki na pravem bregu:

Nekar, Majna, Lana, Rura, Lipa; na levem bregu: Ara, Mosela, Mesa. Emža s Haso. Vesera se sklada iz prvotnih rek Viravo in Fuldo, pritok na pravem bregu je Alera. Laba pobira na pravem bregu černo Halstro in Havolo. Idra je po kanalu z Izhodnim morjem v zvezi. Odra sprejema na levem bregu: Opavo, Kladsko Niso, Bobravo, Gorličko Niso; na pravem: Varto.

Nemško cesarstvo se sklada iz južno-nemških in severo-nemških držav in izneposrednje državne dežele Elzacije in Lotaringe, ki so vse pod vodstvom Pruske, katere države kralj si je za se in za svoje potomce ime nemškega cesarja pridjal.

A. Južno Nemško.

38. Kraljestvo Bavarsko.

1378 kvadr. milj (759 □ miriam.) in 4,850.000 ljudi.

Bavarsko je iz dveh ločenih delov. Poljedelstvo in živinoreja dajeta največji zaslužek; dobro znane so bavarske pivovarne. Cela dežela razdeljuje se na 8 okrožji.

1. Okrožje Gorenje-Bavarsko: Muihov (175.000 lj.), glavno mesto, vseučilišče, središče nemške malarije; Reichenhall, Berchtesgaden in Rosenheim, soline. Ingolstadt (15.000 lj.), terdnjava na Donavi.

2. Okrožje Dolenje-Bavarsko: Landshut (15.000 lj.); Pasov (14.000 lj.), na ostrogu med Donavo in Ino; Straubink (11.000 lj.).

3. Okrožje Gorenje-Falsko in Režno: Režno (30.000 lj.), staro mesto — dve uri proti vzhodu je Walhalla, častni tempelj za odlične Nemce; Amberg (12.000 lj.).

4. Okrožje Gornje-Fransko: Bayreuth (20.000 lj.), Bamberg (26.000 lj.) živahna kupčija, Hof (15.000 lj.).

5. Okrožje Srednje-Fransko: Ansbach (13.000 lj.); Eichstädt (7.000 lj.); Schwabach (7.000 lj.); Nürnberg (Norimberg), staro mesto nemškega cesarstva; mesto mnogih iznajdeb; Fürth (24.000), tovarniško mesto; Erlangen (12.000 lj.), protestanska univerza.

6. Okrožje Dolenje-Fransko z Aschaffenburgom: Würzburg (42.000 lj.), univerza, izverstvo vino; Schweinfurt (10.000 lj.), fabrike za barve; Kissingen, sloveči toplice; Aschaffenburg (10.000 lj.).

7. Okrožje Švabsko in Neuburg: Augsburg (51.000 lj.), staro mesto; južno od tukaj polje ob Lechi, Nördlingen (7.000 lj.); Kempten (11.000 lj.); Lindau, na otoku v Badenskem jezeru.

8. Okrožje Falsko s posebuo vino- in tobakorejo. Špeyer (15.000 lj.), z lepim domom, v katerem osmero nemških cesarjev počiva. Germersheim in Landau, terdujave; Kaiserslautern (18.000 lj.).

39. Kraljestvo Virtemberško.

354 kvadr. milj (195 □ miriam.) in 1,818.000 ljudi.

Južni del dežele je planina Gorenja Švabska, severni del na reki Tauber se znižuje v frankovsko ravnino, zahodni del se vleče proti Črnemu lesu, sredina dežele pa spada k porečju Nekar. Kmetijstvo in obertnijstvo ste v dobrem stanju, v Ne-

karski dolini raste tudi vino. Dežela ima na vse strani dobre ceste. Razdeljuje se na 4 okrožja.

1. Okrožje Nekarsko: Stuttgart (92.000 lj.), glavno mesto v lepi dolini z vinsko okolico; središče nemškega knjigotorštva — 1 uro proti jugu je sloveča kmetijska šola Hohenheim. Kannstadt (8000 lj.); Esslingen (18.000 lj.), važno fabriško mesto, Ludwigsburg (18.000 lj.); Heilbron (18.000 lj.); Marbach, rojstni kraj pesniku Schiller-ja.

2. Okrožje Jagst: Ellwangen (4000 lj.); Schwabisch-Hall (7500 lj.), staro mesto nemškega cesarstva.

3. Okrožje donavsko obsega veliki del Švabskih Alp: Ulm (26.000 lj.), terdnjava; Göppingen (7800 lj.), severno od tu grad Hohenstaufen; Ravensberg (7500 lj.); Biberbach (7000 lj.).

4. Okrožje Černi les: Tübingen (9000 lj.), univerza; Reutlingen (14.000 lj.); Rottenburg (6500 lj.); Tuttlingen (7000 lj.).

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Zagreba.¹⁾ (Milomu tovaršu učitelju na slovenskom Štajeru.) Tvoje me je pismo veoma obradovalo. Vruće tvoje srce za slovenski rod i dom radja ti plemenite ideje. Tvoje misli mogle bi upaliti ljubav medju slovenskim i hrvatskim učiteljstvom. — Zato ti na nekoje putem našega učiteljskoga lista odgovaram, a to zato, što mislim, da bi naše dopisovanje gdj-komu moglo poslužiti na pouku, a gdje kojim na zabavu. Uz to moglo bi se naše učiteljstvo sve više približiti i sprijateljiti sa slovenskim.

O tom, mislim, da je svaki učitelj uvjeren, da ćemo svojim učiteljskim djelovanjem željni uspjeh pravo postići samo onda, ako budemo složni, te živjeli u lepoj harmoniji. Liep primjer je najmoćnije naše naučno uzgojno sredstvo. U međusobnoj slozi, ljubavi i počitanju radjaju se i bistre misli, te uvadjaju dobra djela. U tom nam leži ugled i moć. Hrvatsko je učiteljstvo u tom pogledu prekrasno napredovalo, što mu svaki uvidjavan rodoljub u hvalu pripisuje. Svi umniji, požrtvovaniji i čelik značaja učitelji složiše se u složno kolo pod barjakom napredka.

Takova harmonija mogla bi možda biti i kod slovenskoga učiteljstva. U tu svrhu trebalo bi, da se ponajprije svi, kojim srce ža ko kuca do slovenskoga roda i doma, sjedine u složno tielo. Kao takovo, na skoro će predobiti sve plemenitije učitelje u svoj krug. Ja poznajem mnogo vriednih i rodoljubivih muževa iz učiteljskoga stališa u slovenskom narodu, koji su takovim duhom napunjeni kao i ti.

S dobrimi kormilari sve ide.

Na tvoju primjetbu, „da tamo nemože biti harmonije, gdje ima pjevača, koji sad u jednoj, sad u drugoj oktavi pjevaju, te obično samo

¹⁾ Ta dopis priobčujemo iz hrvatskega šolskega časopisa „Napredka“ radi tega, ker je v njem mnogo tolaživnih naukov za slovensko narodno učiteljstvo, in ker kaže ta dopis živahne simpatije do nas, za kar se dopisniku in njegovim sodrugom lepo zahvaljujemo. Ured.

poluglase izvadaju“, rekao bih ja, da su to nesamostalni ljudi. Nesamostalan čovjek običaje se naslanjati na što čvršću podporu i podlogu. Podajte im vi, rodoljubivi učitelji, takovu podporu, a oni će biti uz vas. Gdje je čist narod slovenski, a samo tuj i tamo posijan gdje koji nemškutar, tuj će biti takovi nesamostanci samim sebi na ruglo. Toliko će ih pamet valjda učiti, da oni slovenskoga naroda neće nikada pretvoriti u germanski, buduće toga vrieme najsilnijega germanizma nije moglo poizvesti. Netreba te uznemirivati ni onaj, koji možda napiše nekoliko riedi u kojem nje-mačkom listu. To bo ti je upravo toliko, kolik je šum kapljice vode, kad pade u more.

Nemoj se žalostiti nad gdje kojimi slovenskimi tovariš, koji nisu tako vruće krvi kao ti. Ima ljudi razne čudi. U hladnih je odnošajih i čovječja narav hladna. A dok struji hladan sjever preko slovenskih zemalja, dotle se moramo grijati umjetnom toplinom. Čestimi sastanci, bratskim dogovori probuditi će se i u hladnijih temperamentih oganj ljubavi prema učiteljskoma stališu, rodu i domu. —

Što se pako onih učitelja tiče, koji se hotomice protiv svakomu zajedničkomu učiteljskomu radu ili koji još k tomu gledaju, da obćemu dobru učiteljstva i slovenskoga roda naškode, o takovih mislim, da su se sami osudili.

U sadanje vrieme sklapaju se u svakom stališu društva, da se zajednički interesi složnimi silami promiču. Trgovci u svojih komarah, zanatnici u svojih zadrugah, seljaci u gospodarskih društvih itd. rade neumorno, kako da si poboljšaju život. Neznam kako bi nazvali seljaka, koji bi radio proti seljačkomu stališu. Zato će i preko učitelja, koji neshvaćaju svoga zvanja i sadanjega vremena, preći duh vremena na dnevni red, i to tim većma, što je broj takovih jako riedak. —

Plemenitu tvoju namisao i želju, da se slovensko i hrvatsko učiteljstvo približi i pobrati, uvjeren sam, da će svaki hrvatski učitelj prigrliti svom dušom. U dnu srca često se radujem, kad slušam govoriti rodjena Hrvata čitajućega slovenske novine, kako sve liepo razumi, što u slovenskih novinah i u slovenskoj knjigi čita. Zagrebački učitelji rado čitaju, što „Slovenski učitelj“ i drugi slovenski listovi pišu.

Posve je naravski, da čovjek rado znađe, što mu se kod susjeda liepa i dobra dogadja, tako mislim, da je i kod učitelja. Slovenci, istina, malo teže razume hrvatske novine, ali češćim čitanjem brzo bi se hrvaštini priučili. Znam, da je teško učitelju, da si drži više učiteljskih listova, ali što nemože pojedinac, to bi lako učinila društva.

U Hrvatskoj se osnivaju takova društva, a ima ih i u vas u Slovenskoj. Hrvatska će učiteljska društva sjegurno rado čitati slovenske pedagogijske listove, ako budu i slovenska društva nabavijala naša pedagogijska djela.

Hrvatski pedagogijsko-književni sbor proučava jur marljivo, što se liepa i dobra dogadja u školstvu na slovenskom jugu.

Slovensko, hrvatsko i srbsko učiteljstvo bilo bi zaista liepa učiteljska zadruga, da ga oduševljuje prava bratska ljubav Bože dao, izpunila se što skorije vruća tvoja i moja želja.

Na druge tvoje misli i predloge odgovorit ću drugi put, kad budem vidio, kako ćeš biti zadovoljan s ovim odgovorom. Bio mi zdrav! Tvoj Ante Irgolić.

Slovstvo.

(Letno poročilo javne 4razredne ljudske šole v Kranji.) ima na čelu jako podučljiv in razumljiv spis: „Oblikoslovje in risanje v vsakdanjem življenji“ od J. Bezlaj-a, učitelja v Kranji. Poročilo obsega razen tega spisa „učiteljstvo“, „kroniko“ in „učence“, po zaslužnji uverstene. V vseh razredih jih je bilo 361, namreč dečkov in deklic.

(Letno poročilo ljudske šole v Ptuj) prinaša v nemškem jeziku sestavek od g. J. Robiča: „Lastnost poveršine in tal ter obnebja v ptujskem okrajnem glavarstvu“. Šola ima 5 deških in 3 dekliske razrede ter 5 učiteljev in 3 učiteljice. Šola je združena obertnijska napredovalna šola. V vseh razredih je bilo obilo otrok, največ pa v 4. deškem razredu (81) in v 2. dekliskem (91). Poročilo svedoči, da je šola v dobrih rokah.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Na dnevni red občnega zbora pridejo 1. društvene zadeve naše in 2. nekatere nasvetovane točke, za koje se odloči sam zbor. Razen zadnjič omenjenih vprašanj se nasvetuje: a) pogovor o šolskih razmerah slovenskega Štajera in nasvetovanje sredstev za odpravljenje mogočih pomanjkljivosti; b) poročilo o deželni učiteljski skupščini. Za znižanje vozne cene po železnicah se je vložila prošnja in se pričakuje ugodnega rešenja.¹⁾

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 12. julija. Med drugimi rečmi se je nek učitelj zavoljo surovega in pohujšjivega npravnostnega vedenja iz službe odpustil. — Ker je bilo v poslednjem času iz enakih vzrokov več učiteljev sodnijsko kaznovanih, sklenile so se naredbe, po katerih bi bilo mogoče, take pomote zabranjevati, pa tudi prilike ovirati, da se po nepotrebnem učitelji ne sumičijo. — Več učiteljev se je po disciplinarni poti prestavilo. — Prošnja nekega društva za vpeljavo šibe se je zavergla. — Ivan Glinšek se je imenoval učiteljem pri sv. Trojici, Pavel Leitgeb učiteljem pri sv. Pavlu pri Preboldu. Nadučitelj Jož. Schmidinger, pri Veliki nedelji, je djan v pokoj.

(Za učitelje, ki delajo izpite.) Po naredbi ministra za nauk in bogočastje od 29. junija plača vsak učitelj, ki ni hodil v učiteljišče, pa dela izpit zrelosti — 5 gid. takse. Pri izpiti učiteljske sposobnosti za ljudske šole se plača 8 gid., za meščanske šole 10 gid. Pri izpiti za francoski, angleški, italijanski jezik, pri dopolnjevalnih in opetovalnih izpiti se plača 5 gid. Te takse se plačajo direktorju učiteljišča, oziroma izpraševalnim komisijam. Stara naredba o teh zadevah nema več veljave.

(Na ljubljanskem učiteljišči) se začne prihodnje leto 4. tečaj; torej letos ni doveršil nijeden te šole, iz katere se pričakuje toliko moči za obilo izpraznenih služeb. — Kandidantij 4. leta pa je 23 šolo doveršilo.

¹⁾ Dobili smo ga že in ga pričbimo prihodnjič. Ured.

(Na mariborskem učiteljskišči) je izmed 17 kandidatov četrtega leta doveršilo 12, 5 jih padlo pri zrelostnem izpitu, in sicer eden iz zgodovine, 4 pa iz gosli. 20. julija ustrelil se je na pokopališču v Mariboru 21letni Jožef Streiber, učiteljski pripravnik, ker je iz računstva dobil dvojko in se mu ponovitev skušnje ni dovolila. In vsled tega menda ni bil tudi vojašine oproščen. „Slov. Gospodar“ tudi pravi, da so na mariborskem pripravništvu razmere, ki bi zaslužile ostre preiskave.

(Skupno konferenco) so imeli 4. avgusta pri Sv. Jurji na Šč. učitelji ljutomerskega in gorenjeradgonskega okraja.

(Iz Ptujja) se nam poroča, da je okrajna učiteljska konferenca trajala samo en dan, dasiravno je bila na dva dneva napovedana. Reklo se je gospodum učiteljem, da ni denarja za dvodnevno zborovanje. Pa še za tisti dan niso bili dobili izplačano, kakor poprejšnja leta (Kaj je? Učitelji ljutomerskega okraja pa menda že eno leto lanskih diet čakajo.)

(Za „učiteljski koledar“) smo sicer dobili od večine slovenskih okrajev imenike, tudi iz Istre, za kar jim hvalo izrekamo; toda naročnikov se je do sedaj tako malo naročilo in stanje našega društva tako malo zboljšalo, da ne vemo, ali bomo koledar izdali ali ne.

Odbor „Učiteljskega društva za slov. Štajer“.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Kranjskem: Ravnateljska služba v Idriji s 870 in stan. (ali pa 2., oziroma 3., 4 in 5. učiteljska služba s 600, 600, 540, 540 gld.) in služba učiteljice za ročna dela z 600 (ali 2., 3., 4. služba učiteljice s 540, 480, 480) do 8. avgusta na c. kr. rudniško vodstvo. 2 učiteljski službi v Kerškem (4razr.) s 500 in 450 gld. Učiteljska služba v Št. Jerneji (3razr.) s 400 gld., učiteljska služba v Čatežu (2razr.) s 500 gld.; učiteljska služba v Mokronogu (3razr.) s 450 gld.; učiteljska služba v Radečah (3razr.) s 400 gld.; učiteljska služba na Raki (2razr.) s 500 gld. Učiteljska služba v Sorici, v Zalilogu, v Mavčicah s 400 gld. do 24. avgusta. 3 učiteljske službe na Verhniku (4razr.) s 600, 550 in 500 gld. do 15. avgusta.

Na Goriškem: Učiteljske službe v Gorenjempolji s 500 gld., v Biljah s 450, v Kviškem s 450, v Kalu, v Batah, Kronbergu, Ternovem in Desklah (vsaka po 400 in stan.) do 4. sept. na krajni šolski svet.

Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.

Na Štajerskem: Gosp. Žager (učit. kand.) podučitelj pri sv. Petru pod Gorami; g. Černelec (učit. kand.), podučitelj v Novi cerkvi.

Na Kranjskem: Gosp. Fr. Govekar, def. nadučitelj na Igu.

Na Koroškem: Gosp. G. Priessnitz (učit. kand.) podučitelj v Verbi, g. M. h. Škorianz, podučitelj v Rudni, g. Marketz, z. učitelj v Slov. sv. Mihaelu, g. Koprivnik, z. učitelj v Melvičah.

Na Goriškem: Gosp. Vilhar, podučitelj v Kamnjah, g. Orel, učitelj v Pervačini, g. Rajar, učitelj v Žabljah, g. J. Jug (iz Solkana), učitelj v St. Ferjanu.

3-3

Konkurs-Kundmachung.

Im Bereiche der k. k. Bez.-Hauptmannschaft Wind.-Graz kommen mit Beginne des nächsten Schuljahres nachstehende Lehrstellen zu besetzen:

a) Schulbezirk Windisch-Graz.

1. Die Unterlehrerstelle an der zweiklassigen Volksschule zu St. Igen unter Turiak, 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
2. Die Unterlehrerstelle an der zweiklassigen Volksschule zu St. Martin bei Wind.-Graz, 4. Gehaltsklasse und Wohnung.

b) Schulbezirk Mahrenberg.

1. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule zu St. Bartolmä (Post Hohenmauthen), 3. Gehaltsklasse und Wohnung (ein Zimmer).
2. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Fresen (an der Kärntnerbahn), 4. Gehaltsklasse und Wohnung.
3. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Pesnitzen (Post Hohenmauthen), 3 Gehaltsklasse und Wohnung.
4. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Robot, (Post Hohenmauthen), 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
5. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in Trofin, (Post Saldenhofen), 4. Gehaltsklasse und Wohnung.
6. Unterlehrerstelle an der zweiklassigen Volksschule in Hohenmauthen, 3. Gehaltsklasse und Wohnung.
7. Unterlehrerstelle an der dreiklassigen Volksschule in Reifnigg (an der Kärntnerbahn), 3. Gehaltsklasse und Wohnung.

c) Schulbezirk Schönstein.

1. Lehrerstelle an der einklassigen Volksschule in St. Johann am Weinberg (Post Wöllan), 4. Gehaltsklasse und Wohnung.
2. Provisorische Unterlehrerstelle an der dreiklassigen Volksschule in Wöllan, 3. Gehaltsklasse.

Bewerber und bezüglich der Unterlehrerstellen auch Bewerberinnen, welche der deutschen und slovenischen Sprache mächtig sind, wollen ihre gehörig belegten Gesuche im vorgeschriebenen Dienstwege bis 15. August d. J. beim betreffenden Ortsschulrath einbringen, wobei ausdrücklich bemerkt wird, dass auch Competenten mit dem Reifezeugnisse berücksichtigt werden.

Windisch-Graz den 4. Juni 1817.

Der Vorsitzende der betreffenden Bezirksschulräthe: **Strobach.**

Netolička - Lapajne:

„Občna zgodovina“

cena 25 kr. oziroma 20-kr., primerna za učitelje, učence, šolarske, učiteljske in narodne bukvarnice, za mladino in odrasle; dobiva se pri odboru „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Ljutomeru, v J. M. Pajk-ovi tiskarni v Mariboru, pri Drexler-ju v Celji, pri Gerber-ju in Giontini-ju v Ljubljani, pri Wokulat-u v Gorici.

☛ **Naročila nam bodo povoljna.** ☛

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.